

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства
11 клас **2023 - 2024 н. р.**

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. Трудовий спір між працівником і роботодавцем може бути врегульовано шляхом медіації незалежно від:

- а) форми трудового договору;
- б) типу трудового договору;
- в) виду трудового договору
- г) строку трудового договору.

2. За вчинення булінгу дітьми у віці до 16 років до адміністративної відповідальності притягається:

- а) особа, яка вчинила це адміністративне правопорушення;
- б) батьки дитини;
- в) освітній заклад як юридична особа;
- г) працівник освітнього закладу, на якого було покладено виховні функції стосовно тієї дитини, яка скоїла булінг.

3. До майнових прав, як різновиду корпоративних прав відноситься:

- а) право брати участь в управлінні юридичною особою у порядку, визначеному установчим документом, крім випадків, встановлених законом;
- б) право брати участь у розподілі прибутку юридичної особи і одержувати його частину (дивіденди), якщо така юридична особа має на меті одержання прибутку;
- в) право одержувати інформацію про діяльність юридичної особи у порядку, встановленому установчим документом;
- г) право у випадках, передбачених законом та установчим документом, вийти з юридичної особи.

4. Аліменти, одержані на дитину:

- а) є її власністю тільки у тому випадку, якщо вона є неповнолітньою;
- б) є власністю дитини незалежно від обсягу її дієздатності;
- в) є спільною сумісною власністю самої дитини, та того з батьків, на ім'я кого вони виплачуються;
- г) є спільною частковою власністю самої дитини, та того з батьків, на ім'я кого вони виплачуються.

5. НЕ є обставиною, яка виключає кримінальну протиправність діяння:

- а) фізичний примус;
- б) психічний примус;
- в) виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України; того, чи є доход платника аліментів стабільним;
- г) випадок.

6. До місцевих податків відносяться:

- а) збір за місяць для паркування транспортних засобів;
- б) податок на доходи фізичних осіб;
- в) податок на майно;
- г) туристичний збір.

7. Строк користування земельною ділянкою державної чи комунальної власності для сільськогосподарських потреб або забудови не може перевищувати:

- а) 15 років; б) 25 років; в) 30 років; г) 50 років.

8. Утворення і ліквідація районів є конституційним повноваженням:

- а) Верховної Ради України; б) Президента України; в) Кабінету Міністрів України; г) органів місцевого самоврядування.

9. Спосіб систематизації нормативно-правових актів, який певною мірою може вважатися своєрідною формою творення законодавства - це:

- а) кодифікація;
- б) інкорпорація;
- в) структуризація;
- г) консолідація

10. Виберіть з наведеного нижче списку держав змішану республіку:

- а) США; б) Франція; в) Німеччина; г) Бразилія.

Завдання 2. Вставте пропущені слова у визначення понять (максимум 10 балів):

1. Професійний стандарт - це затверджені в установленому порядку вимоги до працівників, що слугують основою для формування кваліфікацій.

2. Конфедерація - це форма устрою, міждержавний союз, що створюється на основі для досягнення спільної (політичної або військової) для всіх країн-учасниць мети.

3. Конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу.

4. Спадковий договір - це договір, за яким одна сторона (набувач) зобов'язується виконувати розпорядження другої сторони (.....) і в разі його смерті набуває право на майно відчужувача.

5. Державний орган – це створена в установленому законом порядку організація, що складається з однієї особи або осіб, які реалізують свою компетенцію на певній території від імені держави в одній із форм державної діяльності, застосовуючи державно-владні повноваження.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Правовою державою та соціальною державою. 2. Рішеннями Конституційного Суду та висновками Конституційного Суду. 3. Надрученими роботами та роботами за сумісництвом.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів)

1. Визначте відповідність між парами представників юридичної професії та відмінними вимогами, які містить законодавство стосовно них:

1) прокурор та суддя; 2) прокурор та адвокат; 3) суддя та адвокат; 4) адвокат та нотаріус;

а) призначення на цю посаду, на відміну від набуття права на заняття цим видом юридичної діяльності, відбувається на конкурсних засадах; б) для призначення на цю посаду, на відміну від набуття права на заняття цим видом юридичної діяльності, особа має досягти певного віку; в) займатися цим видом юридичної діяльності можуть виключно громадяни України, а іншим видом юридичної діяльності також іноземні громадяни за умови виконання вимоги щодо реєстрації відповідного виду юридичної діяльності; г) призначення на цю посаду передбачає складання кваліфікаційного іспиту, а призначення на іншу - також проміжного іспиту; д) до представника одного виду юридичної професії, на відміну від представника іншого виду юридичної професії, ставиться вимога наявності компетентності і добросовісності.

2. Визначте відповідність між видами випадків припинення трудового договору та чинниками, що їх спричинили:

1) розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця внаслідок вчинення працівником адміністративного проступку, не пов'язаного із заподіянням матеріальної шкоди майну роботодавця; 2) розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця внаслідок наявності зовнішніх чинників, які унеможливають продовження роботи працівника за трудовим договором; 3) припинення трудового договору на підставі судового рішення, що набрало чинності; 4) припинення трудового договору пов'язане з невиконанням працівником з невідомих причин обов'язків передбачених трудовим договором;

а) відсутність працівника на роботі та інформації про причини такої відсутності понад чотири місяці поспіль; б) визнання працівника безвісно відсутнім або оголошення померлим; в) неможливість забезпечення працівника роботою, визначеною трудовим договором, у зв'язку із знищенням (відсутністю) виробничих, організаційних та технічних умов, засобів виробництва або майна роботодавця внаслідок бойових дій; г) вчинення працівником дрібного розкрадання майна роботодавця; д) вчинення працівником мобінгу, встановленого судовим рішенням, що набрало законної сили.

Завдання 5. Задача 5 (максимум 13 балів).

Задача № 1 (максимум 4 бала).

У кожній із нижченаведених ситуацій визначте підставу припинення права власності:

Ситуація 1. У Георгія телефон часто виходив з ладу, ремонт коштував дорого. Одного дня під час телефонної розмови телефон в черговий раз вийшов з ладу. Роздратований Георгій викинув його на смітник.

Ситуація 2. Відора було засуджено за тяжкий злочин, вчинений з корисливих мотивів. Одним із наслідків реалізації вироку суду стало відібрання від Відора двох автомобілів.

Ситуація 3. Венедикт під заставу будинку отримав кредит у банку. Однак, своєчасно повернути кредит не зміг. Венедикту довелося втратити право власності на будинок.

Ситуація 4. Щодо міського голови М. набув чинності обвинувальний вирок суду за вчинення корупційного злочину. У вирокі було доведено, що будинок та автомобіль, належні М, набуті ним неправомірно. За рішенням суду М. втратив право власності на ці речі. Право власності на них перейшло до держави.

Задача № 2. (максимум 9 балів).

У 1990 році між Борисом та Клавдією було укладено шлюб. У 2000 році Борис придбав будинок за 240 тисяч гривень і оформив право власності на житлове приміщення на себе. У 2008 році незадовго до смерті Борис заповів будинок 20 річному онукові Владиславу, який проживав у цьому будинку разом із своєю матір'ю Катериною (Катерина була дочкою Клавдії та Бориса) та своїм батьком Дмитром і бабусею Клавдією. Після смерті діда, Владислав відмовився від спадщини на користь бабусі, але разом із своїми батьками продовжував мешкати у будинку. У 2009 році померла мати Владислава, а у 2010 році померла Клавдія. Весь цей час Владислав та його батько Дмитро, а також бабуся Клавдія (до 2010 року) і мати Владислава Катерина (до 2009 року) продовжували мешкати у будинку. Назвіть галузі права та правові інститути цих галузей права, які регулюють дану ситуацію. В якій частці буде успадковано будинок і ким саме після смерті Клавдії і Катерини? Своєю відповідь обґрунтуйте.

Завдання 6. (максимум 9 балів)

Надайте повний перелік обставин, що виключають кримінальну відповідальність.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань – 65

Час виконання – 3,5 год.

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

10 клас

2023 - 2024 н. р.

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. Видом юридичної відповідальності, яка передбачає застосування до правопорушника виключно санкцій майнового характеру, не може бути відповідальністю перед державою, є

а) цивільна; б) кримінальна; в) матеріальна; г) дисциплінарна.

2. Адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією:

а) може бути накладено протягом шести місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення;

б) може бути накладено протягом одного року з дня його вчинення;

в) може бути накладено протягом трьох років з дня його вчинення;

г) може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

3. Перебіг позовної давності за вимогами про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави починається від дня:

а) набуття оспорюваних активів відповідачем;

б) відкриття судового провадження стосовно набуття оспорюваних активів відповідачем;

в) коли Національному агентству з питань запобігання корупції стало відомо про набуття оспорюваних активів відповідачем;

г) коли Національному антикорупційному бюро стало відомо про набуття оспорюваних активів відповідачем

4. Аліменти, одержані на дитину:

а) є її власністю тільки у тому випадку, якщо вона є неповнолітньою;

б) є власністю дитини незалежно від обсягу її дієздатності;

в) є спільною сумісною власністю самої дитини, та того з батьків, на ім'я кого вони виплачуються;

г) є спільною частковою власністю самої дитини, та того з батьків, на ім'я кого вони виплачуються.

5. Спрощений режим регулювання трудових відносин застосовується до трудових відносин, що виникають:

а) між працівником та роботодавцем, який є суб'єктом великого або середнього підприємництва відповідно до закону з середньою кількістю працівників за звітний період (календарний рік) понад 250 осіб;

б) між роботодавцем та працівником, розмір заробітної плати якого за місяць становить понад вісім розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом.

в) між роботодавцем та працівником, розмір заробітної плати якого за місяць становить понад вісім розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом;

г) між працівником та роботодавцем, який є суб'єктом великого або середнього підприємництва, видом діяльності якого може бути тільки виконання робіт.

6. Згідно норм кримінального права право на захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є:

а) непорушним; б) невідчужуваним; в) невід'ємним; г) абсолютним.

7. В Україні Конституційний Суд:

а) приймає рішення і надає висновки; б) виносить постанови та ухвалює рішення;

в) виносить вердикти та ухвалює рішення; г) надає висновки і виносить постанови.

8. Пропозиції щодо введення воєнного стану в Україні на розгляд Президентові України подас:

а) Верховна Рада України; б) Кабінет Міністрів України; в) Міністр оборони України;

г) Рада національної безпеки і оборони України.

9. Оберіть правильне твердження:

а) неприйняття спадщини є різновидом відмови від спадщини;

б) відмова від спадщини є різновидом неприйняття спадщини;

в) як відмова від спадщини спадкоємцями за заповітом, так і неприйняття спадщини спадкоємцями за заповітом, є підставою для виникнення права на спадкування за законом;

г) відмова від спадщини, на відміну від неприйняття спадщини, є одностороннім правочином.

10. Норми Конвенції про права дитини передбачають захист дитини від усіх форм фізичного та психологічного насильства, образи чи зловживань, відсутності піклування чи недбалого і брутального поведіння та експлуатації з боку батьків. За порушення цих прав дитини до її батьків можуть бути застосовані санкції, передбачені нормами:

а) сімейного та цивільного законодавства; б) цивільного та адміністративного законодавства;

в) сімейного та кримінального законодавства; г) цивільного та кримінального законодавства.

Завдання 2. Вставте пропуски у визначення понять (Максимум 10 балів):

1. Держава це політико-територіальна організація суспільства, що володіє владою, яка здійснюється державним апаратом на основі норм, що забезпечують захист і узгодження суспільних, групових, індивідуальних інтересів

2. Громадянське суспільство — суспільство, в основі якого лежить мережа незалежних від держави інституцій, об'єднань та організацій, створених громадянами для виявлення й здійснення різних громадських ініціатив, задоволення своїх суспільних потреб та обстоювання колективних інтересів.

3. Право спільної власності — це право двох або більше на один

4. Індивідуальні трудові спори — розбіжності з питань трудового законодавства (та інших нормативних правових актів), які виникають між працівником і роботодавцем.

5. Аліменти – це утримання у визначених законом випадках членом сім'ї інших, які потребують цього.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 14 балів):

1. Федерацією та конфедерацією.
2. Припинення трудового договору за угодою сторін та за бажанням працівника.
3. Необхідною обороною та крайньою необхідністю.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів)

1. Визначте відповідність між поняттями у трудовому праві та їх визначеннями:

1) професія (вид занять); 2) професійна кваліфікація; 3) трудова функція; 4) професійний стандарт

а) затвержені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій; б) інтегрований, переважно автономний набір трудових дій, що визначається характерним для нього технологічним процесом та передбачає наявність певних компетентностей, необхідних для їх виконання; в) сукупність близьких за трудовими функціями видів трудової діяльності, що можуть вимагати певної професійної та/або освітньої кваліфікації працівника; г) автоматизована система збирання, верифікації, оброблення, зберігання та захисту інформації про кваліфікації; д) визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.

2. Визначте відповідність між парами правоприпиняючих юридичних фактів та спільними ознаками цих пар юридичних фактів:

1) розірвання трудового договору і розірвання шлюбу; 2) розірвання трудового договору і розірвання цивільного договору; 3) розірвання цивільного договору і розірвання шлюбу; 4) розірвання шлюбного договору і розірвання цивільного договору;

а) припинення правовідносин в обох випадках можливе з ініціативи будь-якої із сторін, але в одному випадку сторона правовідносин може ініціювати їх припинення тільки за наявності певних обставин; б) в обох випадках припинення правових відносин може здійснюватися виключно через суд; в) припинення правовідносин в обох випадках можливе з ініціативи будь-якої із сторін, але якщо в одному випадку однією із сторін правовідносин обов'язково має бути фізична особа, то в другому випадку цього може не бути; г) в обох випадках припинення правових відносин здійснюється через суд, однак в одному із цих випадків припинення правових відносин може здійснюватися і через інший державний орган, в одному випадку припинення правовідносин відбувається виключно за волею однієї із сторін, а в другому випадку також із волі обох сторін; д) припинення правовідносин в обох випадках можливе з ініціативи будь-якої із сторін, але в одному випадку сторона правовідносин може ініціювати їх припинення тільки за відсутності певних обставин.

Завдання 5. Задачі (максимум 14 балів).

Задача № 1 (максимум 4 балів).

У кожній із нижченаведених ситуацій визначте об'єкт правопорушення:

Ситуація 1. Під час перегляду кінофільму в кінотеатрі Максим голосно вживав нецензурні слова.

Ситуація 2. Валерій створив злочинну організацію.

Ситуація 3. Кіндрат пошкодив культовий будинок.

Ситуація 4. Василь незаконно переправив через державний кордон України трьох громадян Лівану.

Задача № 2 (максимум 10 балів).

16-річний Мирон працював реалізатором у приватного підприємця. Бажаючи придбати комп'ютер, він позичив 9 тисяч гривень. Довідавшись про це, батьки Мирона заявили вимогу про розірвання договору позики, оскільки його було укладено без їхньої згоди. Проте позикодавець Ковальчук зазначив, що оскільки Мирон працює за трудовим договором і має свій заробіток, то він має повну цивільну дієздатність. Тож, на його думку, хлопець мав право без згоди батьків укласти договір позики. Сторони, не дійшовши згоди, звернулися за роз'ясненням до юриста.

Хто має рацію – позикодавець чи батьки Мирона? Свою відповідь обґрунтуйте.

Завдання 6. Надайте вичерпний перелік підстав припинення трудового договору. (максимум 14 балів)

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань – 70

Час виконання – 3,5 год.

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства 9 клас 2023 - 2024 н. р.

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. Згідно норм Конституції України:

- а) громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права виходу із громадянства;
- б) громадянин України не може бути позбавлений права змінити громадянство та права відмови від громадянства;
- в) громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство;
- г) громадянин України не може бути позбавлений права змінити громадянство та права на втрату громадянства.

2. До передумов виникнення держави відноситься:

- а) необхідність організувати значні суспільні роботи;
- б) підтримання суспільного порядку;
- в) три великі поділи праці;
- г) захист території та ведення війни.

3. До органів виконавчої влади в Україні належать:

- а) виконавчі комітети міських рад; б) сільські ради; в) Президент України; г) міністерства.

4. Наявність такого джерела права як нормативно – правовий акт є підтвердженням існування такої ознаки права як:

- а) системність права;
- б) формальна визначеність права;
- в) право санкціонується державою;
- г) право встановлюється державою.

5. Завжди є відповідальністю перед державою:

- а) цивільна та кримінальна;
- б) матеріальна та дисциплінарна;
- в) матеріальна та цивільна;
- г) адміністративна та кримінальна.

6. Оберіть правильне твердження:

- а) використання права може бути як добровільним, так і примусовим;
- б) виконання права може бути тільки добровільним;
- в) дотримання права може бути тільки примусовим;
- г) застосування права є багатостадійним.

7. Пропозиції щодо введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях на розгляд Президентів України подає:

- а) Верховна Рада України;
- б) Рада національної безпеки і оборони України.
- в) Міністерство оборони України;
- г) Кабінету Міністрів України;

8. Право на доступ до мережі Інтернет відноситься до прав:

- а) першого покоління; б) другого покоління; в) третього покоління; г) четвертого покоління.

9. Спільною умовою правомірності крайньої необхідності та діяння пов'язаного з ризиком є те, що:

- а) досягти поставлених цілей можна тільки одним способом;
- б) в обох випадках можуть бути перевищені межі;
- в) право на застосування обох цих обставин є абсолютним;
- г) шкода може завдаватися тільки посягаючому.

10. Під час судового процесу у цивільній справі відповідач заявляв безліч клопотань, які аж ніяк не сприяли захисту ним свого права та інтересу, а тільки затягували розгляд справи. Така поведінка відповідача є:

- а) адміністративним проступком; б) зловживанням правом; в) злочином; г) об'єктивно протиправною поведінкою.

Завдання 2. Вставте пропущені слова у визначення понять (максимум 10 балів):

1. Система права - це єдність правових норм, які на галузі та інститути.
2. Підзаконний акт - це нормативно – правовий акт, який приймається органами влади або органами місцевого самоврядування чи керівника чи керівниками державних (комунальних) підприємств, установ та організацій відповідно до закону, на його, доповнює і конкретизує норми, які є в законі та містить механізм їх реалізації.
3. Права людини - це можливості людини існувати й розвиватися як, задовольняти свої потреби, закріплені законодавством.
4. Виконавча влада - це гілка влади, яка становить цілісну вертикаль і має своїм основним призначенням виконання законів.
5. Об'єкти правовідносин - це ті цінності, з приводу яких учасники правових відносин вступають у цей вид відносин.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Президентською республікою та парламентською республікою.
2. Правовим звичаєм та правовим прецедентом.
3. Виходом з громадянства та втратою громадянства.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів)

1. Визначте відповідність між міжгалузевим правовим інститутом та галузями права, норми яких він містить:

1) інститут опіки та піклування; 2) інститут відповідальності за посягання на право власності; 3) інститут свободи світогляду і віросповідання; 4) інститут патронату.

а) конституційне, адміністративне, цивільне, трудове та кримінальне право; б) цивільне, кримінальне, адміністративне та земельне право; в) сімейне, цивільне та адміністративне право; г) цивільне, кримінальне, адміністративне та трудове право; д) сімейне, трудове та адміністративне право.

2. Визначте відповідність між юридичними властивостями Конституції та їх змістом:

1) має установчий, програмний та ідеологічний характер; 2) має підвищену стабільність; 3) виступає юридичною базою поточного законодавства; 4) має найвищу юридичну силу;

а) містить норми, які одночасно можуть бути основою галузевих правових норм; б) знаходиться під особливим захистом держави; в) є первинним елементом, на якому засновуються права та обов'язки більшості суб'єктів державного і суспільного життя; г) внести зміни до Конституції набагато складніше, ніж внести зміни до звичайного закону. У деяких випадках для цього потрібен референдум; д) нормативно-правові та міжнародно-правові акти повинні відповідати Конституції.

Завдання 5. Задачі (максимум 12 балів)

Розв'яжіть задачу № 1

За нижче поданою інформацією визначте складники державного ладу.

Держава складається з тринадцяти адміністративних округів, якими керують чиновники, призначені главою держави. Існують місцеві ради, до яких обирається тільки половина депутатів, а решта - призначається. Державу очолює король, влада якого передається у спадщину, однак не від батька до сина, а від брата до брата. Монарх одноособово призначає уряд, який підзвітний тільки йому. Замість парламенту в державі існує дорадчий орган - Конституційна асамблея, яка призначається монархом. Всі закони монарх ухвалює одноособово. Політичні партії в державі заборонені, жінки не мають виборчих прав. Повсякденне життя населення знаходиться під жорстким контролем релігійних діячів, які діють від імені держави.

Розв'яжіть задачу № 2

У кожній із нижченаведених ситуацій визначте суб'єкт, об'єкт, юридичний зміст правовідносин та юридичний факт, на підставі якого вони виникли, змінилися чи припинилися:

Ситуація 1. Марина придбала у книгарні художню книгу.

Ситуація 2. Прогулюючись у парку Ернест знайшов загублений паспорт громадянина Кравчука.

Завдання 6 (максимум 10 балів)

Надайте вичерпний перелік підстав набуття громадянства.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань – 65

Час виконання – 3,5 год.